

Iso-Äiniö, Joenniemi, Myllykselä ja Vähimaa -kylälehti

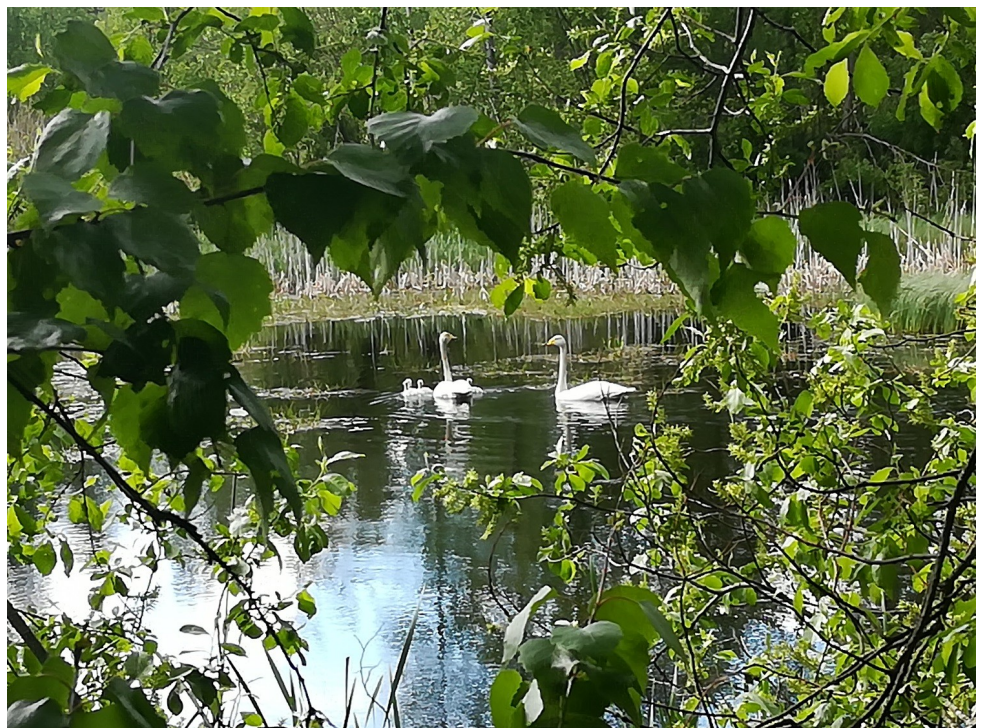

Arto Jussila ajelee vuoden 1957 Zetorilla. Traktori on kotoisin Porkkalanniemestä, jossa se oli sahan pyörittäjänä venäläisten poistumisen jälkeen. Jussilan omistuksessa 15 vuotta ollutta Zetoria käytetään eri koneiden voimanlähteenä. Kuva: Matti Pietinen

SISÄLTÖ:

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Tapahtumia
- 7 Willehardin mökki
- 7 Tiilitehdas
- 8 Anitta-Inkeri Tervo heittää vapaalle
- 10 Anne Jaatinen ja Kari Juntunen
- 11 Uutisia
- 12 Antti-ahven Äiniönjoessa
- 13 Hevosjuttu
- 14 Kirjasto
- 15 Kylätoimikunta
- 15 Tiedotteet
- 16 Tapahtumakalenteri

Joutsenperhe Luontokeskuksen lammella 2.6.2019. Kuva: Matti Pietinen

PÄÄKIRJOITUS

Teijon tehtaiden valmistaman ja patentoiman puimakoneen on myynyt Maanviljelyskauppa Viipuri. Puimakoneen omistaa joenniemeläinen Martti Tuomaila. Kuva: Matti Pietinen

Tuulinen, kaunis ja toisinaan melko lämmin kesä on päästy jo paremmalle puolelle. Kylän toiminta on siivittänyt läpi kesän saaden väkeä liikkeelle moniin tuttuihin ja joihinkin uusiin tilanteisiin. Uutena tapahtumana oli lehmien iloinen uloslasku talven jälkeen toukokuussa ja täysien eväskorien kanssa vietettiin Kylätalon pihalla piknikkiä heinäkuussa. Tuttuun tapaan heinäkuussa laitettiin vielä jalalla koreasti tanssi-iltana.

Elokuussa on kylällä suuri voimainkoitos ja talkoolaisten kokoaminen Hemmo Honkalan järjestämille Tupalan talomuseon konepäiville 17.-18.8.2019. Käsi- ja jalkaparinsa voi luovuttaa tapahtuman käyttöön muutamaksi tunniksi lauantaina ja sunnuntaina. Talkoisiin saa osallistua kaikki asukkaat kylärajojen ulkopuoleltakin, jotka haluavat olla mukana suuressa hyörinässä. Puuhaa riittää runsaasti ennen ja jälkeen konepäivien. Konepäiville saapuvalle yleisölle on mielenkiintoista katseltavaa ja tutkittavaa konerivistöissä sekä susipihan porttien sisäpuolella.

Syyskuussa hyvästellään Luontokeskuksessa kesä uuden suven saapumisen toivossa. Lokakuussa juhlitaan syksyn piristykseksi kaamosjuhla, kuten useina parittomina vuosina aikaisemmin. Marraskuussa vietetään täysin kaamosta ja valmistaudutaan joulukalenteriin sekä joululauluiltaan. Tervetuloa osallistumaan Äinään seudun kyläyhdistyksen eri tapahtumiin vieraana tai talkoolaisena.

Kyläyhdistystämme pidetään vireänä ja toimintaa on tarjolla paljon ympäri vuoden. Kylälehteämme luetaan ilahduttavasti eri puolilla Suomea ja somen kautta tavoitetaan myös ulkomailla asuvat lukijat. Olisi kiva saada kirjoituksia entisiltä kyläläisiltä Suomesta ja rajojen ulkopuolelta. Juttuja ja aineistoa otetaan vastaan Äinämöiseen ja etenkin Äinään seudun tekeillä olevaan kyläkirjaan. Tuo rohkeasti tarinasi, kerro hyvästä aiheesta, lainaa vanhoja valokuvia ja anna haastateltavien vinkkejä. Yhteystiedot on lehden sivulla 15. Kyläkirjan julkaisutavoite on joulukuussa vuonna 2020.

Hyvää syyskautta Äinämöisen lukijoille.

*Liisa-Marjatta Pietinen
kylälehti Äinämöinen*

TAPAHTUMIA

TEKSTIT: LIISA-MARJATTA PIETINEN

Kylälenkit huhtikuussa

MATTI PIETINEN

Kylälenkit vetivät mukaan kävelijöitä eri puolille kyläkuntaa vuorotellen huhtikuun pyhinä.

Lehmien uloslasku Tuulan päivänä

EMMA MURTO

Perttulan tilalla Vähimaalla on 40 lehmää. Tilaa pitävät Juho ja Emma Murto. Lehmät aloittavat laidunnuksen toukokuussa ja laiduntavat niin pitkään kuin kelit sallivat, kuivana syksynä vielä lokakuussakin. Kesällä lehmät saavat kaiken nurmirehunsä laitumelta ja käyvät navetassa vain lypsillä.

Emma Murto

Munajahti pääsiäissunnuntaina

MATTI PIETINEN

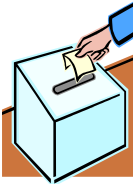
Munajahdissa ratkottiin visaisia kysymyksiä. 25 osallistujaa jäi vielä istumaan nuotiolle.

Vapputulet

Metsäpalovaroituksen takia vapputulia ei voinut sytyttää. Osa jäi kotiin ja osa tuli paikalle, sillä voihan eväitä syödä laavulla ilman tultakin.

EMMA MURTO

Vaali kevään 2019 kommentteja ja muistoja

Olipa kevät, kahdet valtiolliset vaalit kuuden viikon välein. Eduskuntaan valittiin 200 uutta kansanedustajaa huhtikuussa. Saimme taas asikkalalaisen kansanedustajan, Hilkka Kempin, ajamaan meille tärkeitä asioita. Yhteensä asikkalalaisia ehdokkaita oli 5, joista Mira Nieminen keräsi korkeimman äänisaaliin.

Toukokuussa valittiin 13 europarlamentaarikkoa. Näissäkin vaaleissa oli 2 asikkalalaista ehdokasta. Kumpikaan ei ollut lähelläkään läpimenoa.

Molemmissa vaaleissa oli lauantai-ilta päivänä klo 13-16 ennakköäänestys Pellilän kyläkirjastolla. Talon väki tarjosi vaalikahvit viehättävässä "pubissaan". Eurovaalien aikaan oli lämmin kevätpäivä. Äänestyksen jälkeen oli mukava istahtaa pihalle kahvikupposen kanssa ja tavata tuttuja. Siinä vierähti tovi rupattellessa ja kuulumisia vaihtaessa.

Eduskuntavaaleissa Äinäällä äänesti 58 henkilöä. Aivan kärkeen ei päästy, sillä Urajärvellä oli saman verran. Eurovaaleissa oli "puskaradio" toiminut paremmin ja voitimme kirkkaasti kylien välisen kisan, äänestäjiä kävi 59. Heissä oli mukavasti muilta paikkakunnilta kotoisin olevia.

Saamieni kommenttien ja muun palautteen perusteella Kyläkirjaston äänestyspaikka on idyllinen, mukava ja helppo. Tunnelma on kotoisa eikä vaalien viranomais-toiminnasta johtuva tarkkuus ja nipotus häirinnyt ketään. Kenelläkään ei ollut kiire vaikka kaikki hoidettiin kynällä ja paperilla, ei ollut tietotekniikkaa apuna.

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä on helppo kertoa äänestyksen sujuvuudesta, vaalisalaisuudesta ym. asioista, mutta äänestyspaikan tunnelmaan en voi vaikuttaa. Sen tekevät paikan isäntäväki ja osittain myös vaalivirkailijat. Äänestyspäivänä mennessäni katsomaan äänestyspaikkaa ennen avausta, nauru ja iloinen puheensorina tulivat ensimmäisenä vastaan. Isäntäväki ja virkailijat rakensivat äänestyskoppia sulassa sovussa, ei tuollaista ole missään muualla.

Seuraavat tiedossa olevat vaalit ovat huhtikuussa 2021 järjestettävät kuntavaalit ja ennakköäänestys Pellilän Kyläkirjastolla 10.4.2021 toivottavasti.

Vielä kerran lämmin kiitos Leena ja Pentti Etu-Sepälälle kirjaston antamisesta vaalikäyttöön ja varsinkin makoisista vaalikahveista!

Asikkalan keskusvaalilautakunnan sihteeri Pirkko Lohtari

Kylämarkkinat kesäkuun toisen pyhänä

MATTI PIETINEN

Kylätalon pihalle kerääntyi tunnelmallisen runsaasti maalaismarkkinavieraita. Perinteisen tuotevalikoiden lisäksi myytiin kortteja, puukkoja, lompakoita ja mörkö-paitoja. Kukkamyyjää ja hopeakorumyyjää vielä kaipahtiin paikalle.

Neljännestä kerran järjestetty Asikkalan naulamestari-kilpailun voitti toistamiseen Ari Ollikainen tuloksella 32 millimetriä. Toiselle sijalle ylsi Leo Mäki-Hoimela 30 mm ja kolmanneksi Kyösti Kämpölä 29 mm. Mestaruutta tavoittelivat myös Asko Humpila, Jani Wallenius ja Vilho Laakso. Kilpailun järjestivät Eila Tiainen ja Kari Lyyrylä.

MATTI PIETINEN

Aila Lahtinen, Tellervo Jussila, Enni Aaltonen ja Pirkko Lohtari viihtyivät markkinoilla kesäisenä päivänä.

Nyyttäripiknik

Kylätalon pihalle nostettujen kahden pöydän ääreen kerääntyi eväskorien kanssa kyläläisiä heinäkuun ensimmäisenä keskiviikkona. Jokaisella ruokakunnalla oli pakattuna mukaan mieleisiä eväitä, joista riitti maisteltavaa muillekin. Muutama ohikulkeva kyläläinen saatiin liittymään vielä mukaan valmiiseen eväspöytään.

Piknikpöydän äärellä Kylätalon pihalla.

Tansseissa lattia oli täynnä

Heinäkuun 17. päivän tanssit saivat osallistujia vaikiintuneista ja uusista kävijöistä. Anianneito Pinja Yrjölä vieraili illan tapahtumassa. Hän kertoi vuoden aikana olleista edustustehtävistä, joista mieleisimmät olivat pääministeri Sipilän luona vierailu joulukuussa ja kanavaan hyppääminen vappuna. Lisäksi kahdet juhlat ja matkamessut työllistivät.

Tansseissa poikkesi Anianneito, Pinja Yrjölä. Hän käynnisti arvonnän ja luki ensimmäisten onnekkaiden nimiä.

Soittajakaksikko, PoljentoPojat Jani ja Mikko huolehtivat laajalla soittolistalla ettei lattialla ollut tyhjää tilaa kuin lattareiden aikaan. Kello alkoi lähentyä valomerkkiä ja vauhdikkaasti vielä pyöri kymmenen paria eikä yhtään seinäruusua. Pari herrasmiestä toimi partnereina illan aikana tarvitseville.

Laulajia tuvan täydeltä

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Tummanpuhuvasta iltataivaasta huolimatta 66 laulajaa kokoontui Hemmon tupaan heinäkuun 8. päivänä. Tupalan talomuseolla laulettiin tänä kesänä vain yhden kerran, kuten muissakin kohteissa joka toisena maanantai iltana. Mukana laulattamassa oli kylän luottolaulaja Markku Kiljunen ja säestäjänä Asikkalan seurakunnan kesäkanttori Mervi Koskinen. Kirkkokuorolaiset vierailivat hengellisten laulujen iltana.

LIISA-MARJATTA PIETINEN 2015

Tupalan jyvä- ja jauholapioita, joista yksi on vuodelta 1910.

LIISA-MARJATTA PIETINEN 2015

Kulkijan polkupyörä on varustettu pumpulla ja asekotelolla.

LASSE HONKALA

Paljon nähtävää

Tupalan museon konepäivät

Koe unohtumaton elämys
Tupalan idyllisessä
museomaisemassa.
Nähtävänä vanhoja kulkupoleja
ja koneita menneiltä ajoilta.
Samalla voit tutustua museon
kokoelmiin, johon on lisätty
uusia aarteita, mm puusorvi ja
paljon muita työkaluja.

Työnäytöksiä Käsityökauppiaita Valmet Martat

Aitta ja riipi ovat peräisin
1700-luvun alkupuolelta.
Hevoskierro on
Suomen historiassa
ainutlaatuinen harvinaisuus.

17.-18.8.2019
La ja su
klo 9-17
VAPAA PÄÄSY

Iso Äiniön kyläyhdistys

Tupalan talomuseo
Hemmo Honkala puh. 040 501 1610

Myllykyläntie 224 Iso Äiniö

Willehard Mäkinen mökki

TEKSTI: LIISA-MARJATTA PIETINEN

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Pihapiirin vahvin jäljellä olevista rakennuksista on aitta. Nuukana miehenä, Willehardin kellari oli Kyöstilän pihapiirissä kuivassa paikassa, jonne ei valunut keväällä sulamisvedet.

Willehard Mäkinen muutti kahden hehtaarin pelto-tilalle, mies oli perheetön pientilallinen. Mäkinen toimi uskottuna miehenä monissa tonttikaupoissa. Vappu-lehmän maidosta huushollitaitoisena mies teki piimää ja sitä riitti naapureillekin. Kesällä kylän lehmät vietiin tietä pitkin päiväksi Haralan taakse isolle yhteiselle laitumelle ja illalla haettiin kotiin.

Mäkinen sisko Lyidia Walldén muutti miehensä kanssa asumaan Willehardin kanssa samaan mökkiin. Pihapiiriin nousi pieni saunarakennus Eemelin toimesta. Hän oli ojankaivaja ja teki vanhana miehenä ajankulukseen metsäojia. Mökin osti lopulta paimelalainen Rotso. Jäljellä on pelto, huono talo, aitta ja sauna-liiteri.

Taustatiedot: Aimo Harjula ja Kari Mäkinen

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Kuusen alla seisoo vieläkin vanha 35 massikka odottamassa kyntömiestä.

Tiilitehdas

MATTI PIETINEN 2018

Padasjoen Maakesken Lehdon punatiilinen navetta, jonka tiilet on valettu Iso-Äiniön Kiparissa 1950-luvulla. Raimo Salmela oli mukana tekemässä tiiliä.

Aimo Harjula muistelee Vilppulan veljesten Paulin, Arvon ja Paavon olevan tehtailijoina Karsillanmutkassa. Sekundatiilet käytettiin tienpohjiin.

Kiparin tiilitehtaan paikalla on savikuoppia vierun reunoilla nähtävissä. Savi lapioitiin vaunuihin, jotka vedettiin kiskoja pitkin vinssillä ylös.

Martta Oksanen kertoo Kiparissa olleen hyvää savea mutta sitä oli ohuelti. Eino Oksanen oli yöllä tiilitehtaalla töissä, kun sähköä ei riittänyt päivällä.

MATTI PIETINEN 2018

Raimo Salmela tarkastelee AIV-rehutornin kuntoa kesällä 2018.

Anitta-Inkeri Tervo vaihtaa vapaalle

LIISA-MARIJATTA PIETINEN

Anitta-Inkeri Tervon mielipuuhaa on kauniin puutarhan hoito ja villiyrtytien kerääminen. Yrtit käyvät ruokiin, salaatteihin, kuivaukseen, kylpyvesiin ja voiteisiin. Villiyrteistä lisää Äinämöinen 2/2016.

TEKSTI: LIISA-MARIJATTA PIETINEN

KOULUVUODET JA AMMATIN VALINTA

Anitta-Inkeri Tervo oli kuunteluoppilaana Myllykselän koulussa jo ennen kouluikää vanhempien siskojen mukana. Lukemaan oppiminen tapahtui 5-vuotiaana. Hän luki koulun kirjaston kaikki lastenkirjat. Opettaja olisi ottanut heti kouluun, mutta vanhemmat eivät vielä laskeneet. Vuotta nuorempana kuitenkin koulun portit aukesivat alkuvuodesta syntyneelle koululaiselle.

Myllykselässä käytiin supistettua koulua yhden opettajan toimesta 1-2 luokilla syyslukukaudella elokuussa kaksi viikkoa ja kevätlukukaudella kesäkuussa kaksi viikkoa sekä muutoin lauantaisin. Kotiin sai itseopiskeltavaksi joka päiväksi tehtäviä, joita kotona olevat äidit valvoivat. Muut luokat kävivät maanantaista perjantaihin koulua. Vastaavasti Vähi- maalla 1.-2.-luokkalaisilla oli keskiviikkoisin vapaa- ta.

- Koulussa sain kuulustella muulta luokalta lukuläksyn. Opettaja Siiri Honkanen kehui, sinusta tulee hyvä opettaja. Muuta ei tarvittu. Opettajan kutsu- mus oli vahvana pienestä asti. Hetkellisesti oli aja- tuksissa lääketiede tai teologian opiskelun kautta uskonnonopettajan ammatti. Oppikoulussa sain pi-

tää 2-luokkalaisena (nyk. 6 lk) uskonnotunteja 3.- luokkalaisille (nyk. 7 lk).

- Myllykselän koulu lakkautettiin opettajan jäädessä eläkkeelle vuonna 1968, sain silloin kolmannen luokan käytyä. Koulun vintillä olleita koulutarvikkeita jaettiin halukkaille, muistelee Anitta-Inkeri.

- Äitini sanoi, että naisella on oltava ammatti. Opiskelin opettajaksi, jota oppilaiden perheet muistavat keväisin. Vein äidilleni aina yhden kukan saamistani kukista. Äitini kuoleman jälkeen olen vienyt yhden lahjakukan äitini haudalle lähtiessäni koululta todistusten jaon jälkeen, kertoo eläköityvä opettaja.

PERHOSET

Perhosten kerääminen 1970-luvulla kesti neljä vuotta. Kiinnostuksen sysäys perhosiin tuli biologian opettajan Heikki Hallbergin tunnin annin seurauksena, vaikkakin lajia pidettiin poikien harrastuksena. Myös alkuvuosina Kurhilan koululaisten kanssa kerättiin perhosia opettaja Tervon johdolla.

- Leila Etu-Seppälän kanssa öisin liihoteltiin haavien kanssa Pellilän tai Pietisen maastoissa. Kaikki kirjat piti lukea aiheesta ja kevättalvella oli kova innostus päästä takaisin haavin varteen. Aamulla oli hieno

esitellä perheelle yön saalis. Naapurista myös soitettiin, jos lähistöllä lepatteli kaunis ja erikoinen perhonen.

- Jokaisella perhosella on oma tarinansa. Perhoskokoelmia säilytettiin Kurhilan koululla, (sitten Länsi-Asikkalan koulu) oppilaiden ja vanhempien ilona, esittelee entinen perhoskeräilijä.

Kauniit perhoskokoelmat säilyvät laatikoissa pimeässä.

URHEILU

Pituushyppy ja juoksu olivat omimmat lajit Anitta-Inkeri Tervon nuoruusvuosina. Naapurin hiekkakuopalla tuli epävirallinen Asikkalan mestaruus pituushypyssä, jota paikalla olleet kylän aikuiset hämmästelivät. Mitaleita on kertynyt piirinmestaruuksista palkintokaappiin. Suunnistus kuului myös Anitta-Inkerin kesälajeihin, kuten niin usealla asikkalalaisella. Erään voittoisan viestikisan jälkeen tyttötrio jatkoi piirinmestaruuskisoihin ja edelleen SM-kisoihin suunnistamaan.

OPETTAJAN AMMATTIKUVAN MUUTTUMINEN

Opetuksen perusasiat ovat säilyneet. Muutosta ja edistystä ovat tuoneet laitteet, tietotekniikka ja internetti. Opetussuunnitelman mukaan oppilaiden vastuulla on oma oppiminen ja sen toteuttaminen

luokkahuoneessa tai liikkuminen halumaansa muuhun tilaan. Perinteisen opetustavan omaksunut Anitta-Inkeri Tervo harmittelee, että kaunokirjoitus loppui kokonaan. Tekstaustyyllillä kirjoitetaan se vähä mitä kynällä tehdään. Nykyisin harjoitellaan näppäinnäppäryyttä. Käsitöissä on suuntauksena oppilaan itse suunnittelu, arviointi ja mallien etsiminen netistä. Kuitenkin ensin pitäisi osata neulonnan ja virkkauksen perusteet tai vastaavasti puutoissa työkalujen käyttö.

- Kurhilassa kerkisin opettamaan kaksi sukupolvea. Jotain poikaa olen kutsunut isänsä nimellä. Tai sisaruksien nimet joskus sekoittuivat. Opetusvuosia kertyi jo Helsingissä ja Espoon kouluissa.

Aapinen vuodelta 1965.

ELÄKEVUOSIEN SUUNNITELMIA JA HARRASTUKSIA

Eläkkeelle jääminen tuntuu epätodelliselta, sillä syksyllä on vielä kolme viikkoa töitä. Eläköityvä opettaja tuntee olonsa huojentuneen haikeaksi Kurhilan kyläkoululla 31 työvuoden jälkeen.

Haaveena on perehtyä pohjia myöden uusiin kursseihin ja kiinnostuksen kohteisiin. Kansallispuistoja kiinnostaisi kiertää, kerätä marjoja, yrttejä, sienä ja hoitaa puutarhaa.

- Liikuntaharrastus jatkuu, nyt voin mennä lenkille valoisaan aikaan talvellakin, lukeminen on mieluista, käsitöitä odottaa, lastenlasten kanssa oloa riittää ja kelloa ei tarvitse laittaa herättämään.

- Semcon-ystävät toiminta on aikaa vievin kehitysyhteistyöprojekti, mutta itselle paljon antanut (Äinä-möinen 3/2013, 2/2018) ja vielä jokin hengellinen tehtävä kiinnostaisi, suunnittelee Anitta-Inkeri.

Anne Jaatinen ja Kari Juntunen

TEKSTI: LIISA-MARJATTA PIETINEN

Kari Juntunen ja Anne Jaatinen ”kâmhppä”-rakennuksen rappusilla. Lapsenlapsi tykkää puuhailla mummolassa ollessaan verstaassa Karin kanssa.

Anne Jaatinen on kotoisin Helsingistä ja Kari Juntunen on Suomussalmelta, josta hän muutti Etelä-Suomeen vuonna 1974. Nuoripari tapasi vuonna 1979, vuodesta 1983 he asuivat Keravalla 30 vuotta ja Helsingissä vain rakennusajan.

Työnä Anne käsittelee kuljetuspalveluhakemuksia (Sosiaalitoimen vammaistyössä), melkein 6 vuotta on jäljellä ja hän yöpyy osin arkisin Keravalla äidin luona. Etätöitä pystyy joskus tekemään ottamalla vetokassissa tarvikkeet mukana. Kari on Skanskalta lomautettuna, koska sopivia rakennustöitä ei ole ollut lähellä. Syksyllä alkaa eläke.

Asuinrakennus on Jukka-talopaketti, johon Kari teki pohjatyöt ja sisustuksen. Talo valmistui Karin 60-vuotispäiviksi vuoden 2016 tammikuussa. Pihapiiriin kuuluu talon lisäksi autotalli-varasto, vanha varasto, WC-aitta, sauna+kamari, grillikatos ja liiteri. Anne ja Kari nukkuvat aitassa tai saunamökissä joskus vaihtelun vuoksi tai kuumalla kesäilmalla.

Annen äiti osti kiinteistön vuonna 2004, jolloin laitettiin sähköt. Saunakamarissa on takka ja puuläm-

mitteinen sauna. Asuntovaunu toimi silloin keittiönä. Vuonna 2010 tontti siirtyi Annelle ja he päättivät rakentaa tontille talviasuttavan talon. Ensin valmistui autotalli ja varasto, johon he toivat tavaroita Keravalta. Asunto vaihtui siellä pienempään ennen Äinään talon valmistumista.

- 20 vuotta mökkeiltiin Sulkavalla Annen puoleisen suvun mökissä. Karin kotitalolle, Kainuuseen matkustetaan 6-7 tuntia kissan kanssa jouluna ja pääsiäisenä. Viime vuonna jopa 4 kertaa, kun Anne oli vuorotteluvapaalla, kertoo pariskunta vuorotellen.

Kylällä on ollut lämmin vastaanotto ja kyläyhteisö on aktiivinen. Anne ja Kari käyvät Luontokeskuksessa, mansikkatilalla ja kahvilassa, osallistuvat kyläntalkoihin, käyvät markkinoilla ja tansseissa.

Anne Jaatinen tykkää metsästä ja Ilves-polkuja uskaltaa kulkea. Häntä kiinnostaa eläinten jälkien tunnistaminen talvella. Ilves oli käynyt autotallin lähellä. Peuroja liikkuu ja supia, joilla on iso pesä mäessä riistakameran tallenteen mukaan. Kissat tappelevat supien kanssa.

Jaatinen tekee käsitöitä ja lukee. Metsistä löytyy sienä ja marjoja. Vääksyn Myllyn jyvät hoituvat jauhomyllyllä hienoksi ruisleipiä ja karjalapiirakoita varten, jotka paistuvat leivinuunissa.

Kuusi vuotias lapsenlapsi asuu Keravalla ja tulee usein mielellään yökylään mummolaan.

Annen ja Karin yhteistyönä tekemä kaunis kukkaruukku.

Kari huolehtii talvella uunin ja saunan lämmityksestä. Ulkosauna lämpiää joka päivä, vain kovimmilla pakkasilla talon sähkösauna on käytössä.

Yhteisesti Anne ja Kari harrastavat pyöräilyä ja pilkkimistä. Pilkkiharrastus on ollut nuoresta asti, jolloin pariskunta tapasi 40 vuotta sitten. Joenniemiessä he käyvät järvellä sähköperämoottorilla varustetulla soutuveneellä kesällä ja talvella Äinäjärvellä pilkillä. Kasvimaa ja marjapensaat ovat kesän puutarhatöitä.

Tontilla oleva liiteri (kuvassa) ja muut pienet rakennukset ovat lapinhenkisen Markus Mannersuon tekemiä vuodelta 1989. Talo ja autotalli on nykyisen isäntäparin rakentamia.

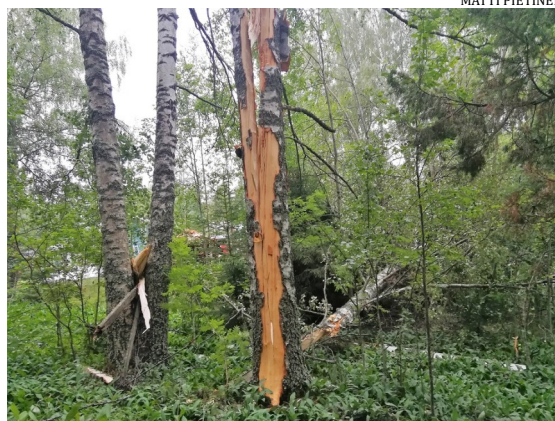
UUTISIA

Iso-Äiniön säätolppa säpäleinä

Aamuyöllä 7.7.2019 säätolppaan ja Karsillantien toisella puolella olevaan tolppaa törmäsi henkilöauto. Auto päätyi vaurioista päättellen katon kautta ympäri bussikatoksen viereiseen ojaan.

Ukkonen iski isoon koivuun Kokonmäellä

Kova ukkonen iski koivuun heinäkuun seitsemäntenä päivänä tehden sälettä, lastua, pärettä, seivästolppia ja puolikkaassa pystyssä olevassa puussa on halkaistua lankkupuuta. Puu kasvoi Katariina Kokon tontilla mutta katkennut puolikas rungon latvus kaatui Eija Niinimäen ja Markku Kiljusen tontin puolelle.

Teräväkärkinen seiväs oli syvällä maassa pystyssä.

Pysäkkikatos siirtyi sijoiltaan

Bussikatos siirtyi pois sijoiltaan ja muutama lauta irtosi. Auton peräkärri oli irronnut ja törmännyt katokseen. Kyläyhdistyksen voimin katokset on rakennettu vuonna 2008-2010 ja luovutettu ELY:n omistukseen ja hoitoon vuonna 2010. (Äinämöinen 2/2010)

Antti-ahvenen lähti Äinäjärvestä Äiniönjokea pitkin kohti Päijännettä

Koski kuohui rankkasateen jälkeen elokuussa vuonna 2017.

Äinään takamaat ovat karuja, kivikkoisia, mäkisiä ja soita on vuoronperään. Äinäjärvi on alueen suurin järvi, joka on merenpinnasta noin 143 metriä. Alueella on myös Asikkalan korkein kohta, Niinimäki, 195 metriä merenpinnasta. Aina puhutaan, että takamailla on lunta paljon enemmän kuin kylässä, johtuen korkeudesta.

Kerrotaan, että aikoinaan kaivattiin jokeen vettä lisää niin suunniteltiin Iso-Kelutteen veden johtamista Äinäjärveen. Olisi kaivavettu uusi laskuaukko Äinäjärven suuntaan. Kelkute on noin kolme metriä korkeammalla. Sitä ei tapahtunut. Käsin kaivettu Majuanjärven laskuoja laskee vedet Äinäjärveen. On saatu lisää niittyheinä-alaa.

Ahvenemme kulkee eteenpäin ja törmää Härkäjärviin ja suo-ojiin. Takamaat ojitettiin kuusikymmentä luvulla sen aikaisella tekniikalla ja taidolla. Jäi laskeutumisaltaat tekemättä. Irtohumus pääsi vapaasti liikkumaan kohti alavirtaa. Tulee Höltinsuo, Kakarinsuo vastaan kunnes löytyy Heinäjärvet. Ylimmäinen Heinäjärvi on toiminut ojituksen laskeutumisaltaan. Alimmainen Heinäjärvi, johon myös neljän Kihluajärvien vedet virtaa. Kerrotaan, että suo-ojia kaivaessa löytyi puuhellan rautakansi. Alueella on ollut sota-aikana käpykaartilaiden piilopaikkoja.

Joki alittaa metsäteitä. Parhaillaan kuuluu monitoimikoneen (moto) ääni. Suuretkin puut kaatuu, karsitaan ja sahataan määrämittoihin hetkessä. Samantien ajokone vie puut tienvarteen, josta tukkirekka kuljettaa puut eteenpäin. Toista se oli ennen. Tuskin savottamiehet edes unta näkivät

nykypäivän puunkorjuusta. Oli metsäkämppiä tälläkin alueella.

Metsätiet, jotka mahdollistavat kaikenlaisen kulkemisen alueella. Samoja teitä käyttävät marjastajat ja retkeilijät. Kumpi ulkopaikkakuntalaiset ymmärtäisivät, ettei navigaattoriin pidä sokeasti luottaa. Ei se ole navin vika, jos jäädään kiinni puolenmetrin lumihankeen. Metsästäjät hakevat alueelta hirviä, peuroja, villisikoja ja jäniksiä. Alueella liikkuu myös karhuja, ahmoja, ilveksiä ja susikin on nähty. Majavatkin ovat kotiutuneet alueelle.

Sitten joki muuttuu Heinäjärven joeksi. Tulee vastaan Kaupinsaaren laavupaikka. Nykyisille retkeilijöille tarkoitettu kohde. Joki jatkaa samanlaista kulkua. Mutkitellen, välillä vuolaammin virraten, puita on kaatunut joen päälle. Alitetaan Härkämäentie ja ilmeisesti siitä eteenpäin ollaan taas Äiniönjoen nimisenä. Tullaan Uudellemyllylle, josta alkaa vesivoimaosuus. On otettu ammoisista ajoista vedestä voimaa myllyihin, sahoihin ja myöhemmin sähköön.

Karsilta lähestyy. Padottu lampi, joka 90-luvulla tyhjennettiin ja ruopattiin mudasta. Vielä on matkaa Päijänteelle. Joki laskee 44 metriä seuraavan neljän kilometrin matkalta. Karsillankoski on tehty kaloja ajatellen. Äiniönjoki on niitä harvinaisia jokia johon nousee Päijänteeltä taimenia. Alueen kalahenkilöt ovat vuosien aikana tehneet sorapaikkoja kaloille lisääntymispaikoiksi. Nyt on näkyvillä tuloksia.

Kylän luontokeskus ohitetaan ja se muistojen rumppi. Lasten ja nuorten vesipaikka. Sen verran oli vettä, että pääsi veteen tottumaan. Mentiin ohi Lohtarin siikalammikoiden. Keväisin tuotiin nuijapää siikoja lampeen, syksyllä lampi tyhjennettiin ja kasvaneet kalanpoikaset siirrettiin eri järviin. Sitä tapahtui 70-luvulta 2000-luvulle asti.

Matka jatkuu. Alitetaan 24-tie. Sillassa on uutta ja vanhaa osaa. Tulee koski vastaan, josta on mainintaa historiakirjoissa. Kosket seuraavat toisiaan ja vesimäärä kasvaa, kunnes törmäämme Joenniemessä viimeiseen koskeen ja siitä pääsemme Päijänteeseen, jonka korkeus merenpinnasta on noin 78,30 metriä. Joten laskua tuli noin 65 metriä. Pituutta joella on lähes 18 kilometriä. Valuma-aluetta on 52,5 km² (neliökilometriä).

Matti Pietinen

Diplomaattikahakka Kurhila vuonna 1616

Ruotsi ja Venäjä kävivät vuosina 1610-1617 niin sanotun Inkerin sodan. Varsinaisten sotajoukkojen yhteenotot olivat ajoittaisia ja sotaa leimasivat pikemminkin talonpoikaisten sissijoukkojen molemminpuoliset ryöstöretket. Sota oli Ruotsille menestyksellinen, sillä Stolbovan rauhassa vuonna 1617 Ruotsiin liitettiin Käkisalmen lääni ja Inkerinmaa. Valtasivatpa ruotsalaiset hetkeksi Moskovankin ja miehittivät kuusi vuotta Novgorodia. Ylipäällikkö Jaakko De la Gardien verkkaisesta sodankäyntitavasta kertoo vanha pilkkalaulu: *"Lähti kesä, lähti talvi, vaan ei lähde Laiska-Jaakko."*

Sodan kestäessä rauhantekoa yritettiin useaan kertaan. Välittäjinä toimivat muun muassa Hollanti ja Englanti, joiden asettama lähetystö matkasi läpi Suomen talvella vuonna 1616. Sen johdossa oli hollantilainen Andries van Wouw, jonka lisäksi lähetystöön kuului englantilainen aatelismies Henry Buddel, molempien diplomaattien palvelijat sekä pristaavina (saattajana) luutnantti Erik Yrjänänpoika Tavast Tyrvännön Retulasta. Lähetystön tehtävänä oli toimittaa Novgorodissa taas kertaalleen kokoon-tuneiden rauhanneuvottelijoiden kirje Turkuun, jossa Ruotsin kuningas Kustaa Aadolf oleskeli.

Van Wouw kirjoitti matkasta seikkaperäisen kertomuksen, joka on vanhimpia Suomea koskevia selostuksia. Kertomuksen eloisa kieli poikkeaa selvästi ajan muodollisen koukeroisesta kirjoitustavasta, ja se sisältää paljon Suomea koskevia tarkkoja huomioita. Kertomus on aikanaan käännetty ruotsiksi, mutta Suomessa se on huonosti tunnettu.

Novgorodista matkattiin ensin Viipuriin, ja sieltä Ylistä Viipurintietä pitkin Hämeenlinnan kautta Turkuun. Matka taitettiin rekikyädillä 12 päivässä. Kyytihevosia oli vaihdettava 20-30 kilometrin välein, eli ainakin kerran päivässä. Vaihdot tapahtuivat nimismiehentaloissa tai kestikievereissa, joissa kyytivelvolliset talonpojat päivystivät. Sotakauden aikana kyytivelvollisuus oli muodostunut raskaaksi, ja sitä vastaan nuristiin yleisesti.

Lähetystö poikkesi maaliskuun 4. päivänä vuonna 1616 Kurhilan keskikievariin hevosia vaihtamaan. Erik Yrjänänpoika meni enempiä kyselemättä ottamaan hevosia tallista, jolloin paikalle osui van Wouw'n sanoin *"ei rumimpiin kuuluva piika"*, joka asettui vastarintaan huutaen *"vahvakeuhkoisena"* paikalle apuvoimia. Tallille tulleet talonpojat pieksivät lähetystön ja ajoivat sen pakosalle, jolloin se joutui jättämään jälkeensä yhden hevosen ja kaksi rekeä. Van Wouw väisti kertomansa mukaan yhden ta-

lonpojan *"tappoiskun"*. Menettivätpä herrojen palvelijat käsirysyssä lakkinsakin. Tuon ajan väkivallan käytössä oli paljon ritualistisia piirteitä, joten tämäkin menetys oli karvas: hattu oli kunnian symboli.

Kustaa Aadolf ei ottanut lähetystä Turussa edes vastaan, joten se palasi tyhjin toimin Novgorodiin. Kurhilan välikohtauksesta ei ilmeisesti tullut seurauksia, sillä sitä ei mainita sotatapahtumia selvitel- leiden suurten tutkintakäräjien pöytäkirjoissa.

Kansainvälisyys ei ole lainkaan tuore asia, sillä hämäläiset olivat jo 1600-luvun alussa tekemisissä Ruotsin lisäksi monien muidenkin kansakuntien edustajien kanssa. Kurhilasta selvittyään nimittäin van Wouw'n seurue vieraili Lammilla Henry Buddelin maanmiehen, skotlantilaista syntyperää olevan nimismiehen David Reidin luona. Skotti oli asettunut Lammille naituaan paikallisen voudin lesken, jonka mies oli hirtetty Tukholmassa tileihin liittyneiden epäselvyyksien vuoksi. Van Wouw oli ylen tyytyväinen seurueensa saamaan kestitykseen, ja merkitsi vierailun päätteeksi päiväkirjaansa selkeän neuvon avioitumistaan suunnitteleville: *"Jos nait lesken, niin nai sellainen, jonka mies on hirtetty: elät rauhallisia päiviä hänen kanssaan."*

Jukka Heinonen, vähimaalainen

LIISA-MARJATTA PIETINEN

KIRJASTO

Pellilän kirjasto on kohtaamispaikka

Anitta-Inkeri ja Petri Tervo sekä Matti Rantanen eduskuntavä-
lien ennakkoäänestyskahveilla Penan pubissa.

Ensi keväänä viisi vuotta täyttävästä kirjastosta on tullut monille kirjojen lainaamisen ohella kohtaamispaikka, johon parin viikon välein kokoonnutaan kahvin ääreen vaihtamaan kuulumisia sekä keskustelemaan kirjoista ja ajankohtaisista asioista. Vaalien ennakkoäänestyspaikkana kirjasto on osoittautunut toimivaksi ja sijainniltaan hyväksi ratkaisuksi. Viereisessä Penan pubissa kirjaston äänestäjille tarjoamat kahvit ovat maistaneet ja koonneet kyläläisiä yhteen.

Pellilän kirjastoon pyritään jatkuvasti hankkimaan myös suosituimpia vasta ilmestyneitä kirjoja, joita isoissa kirjastoissa joutuu kuukausitolkulla jonottamaan, kuten esimerkiksi Enni Mustosen teoksia. Talven ja kesän suosituimpia ovat olleet Hotakaisen Tuntematon Kimi Räikkönen, Michelle Obaman elämänkerta sekä tietysti Enni Mustosen Sotaleski-kirja. Kirjastosta löytyy luettavaa joka makuun: monipuolista kaunokirjallisuutta, rikosromaaneita ja dekkareita, Suomen ja maailmansotiin, politiikkaan, urheiluun, uskontoon ja musiikkiin ym. liittyviä kirjoja. Myös lapsille ja nuorille on tarjolla sekä uusia että klassikkokirjoja.

Useimmat Äinään seudun asukkaista ovat käyneet kirjastossa ainakin vaalien ennakkoäänestyksen yhteydessä. Kannattaa tulla käymään ja tutustumaan itse kirjoihin myös normaaleina kirjastopäivinä! Kirjaston aukioloajoista tiedotetaan aina Äinämöi-
sessä. Pellilän kirjasto on auki pari poikkeusta lukuunottamatta joka toinen torstai klo 16-19 ympäri vuoden. Tervetuloa kirjastoon!

Pellilän kirjaston aukioloajat syksyllä 2019

torstaisin klo 16-19

1.8.

15.8.

29.8.

12.9.

26.9.

10.10.

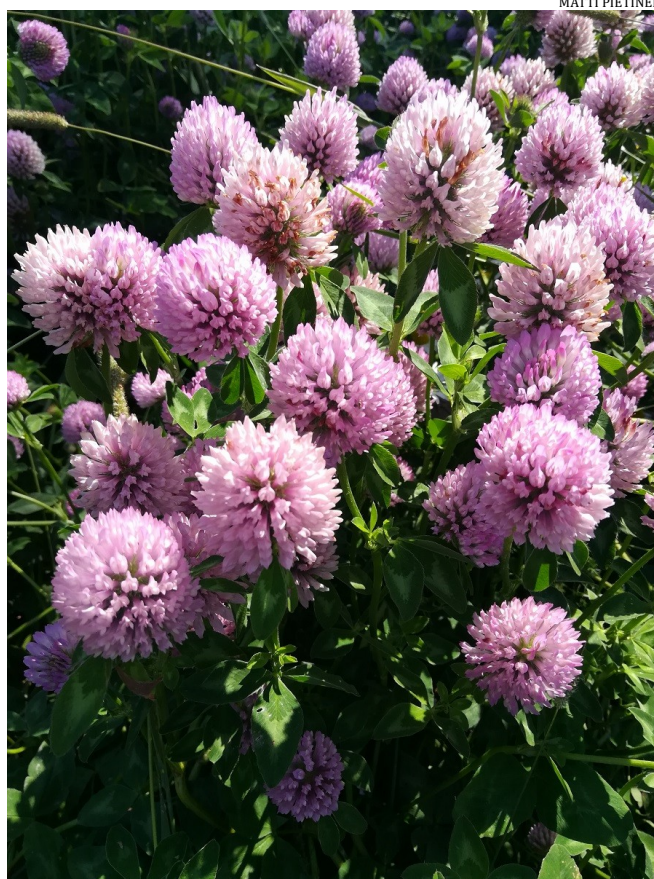
24.10.

7.11.

21.11.

12.12.

Leena Etu-Seppälä
Pellilän kirjasto, Tuukkalantie 12
puh. 044 9675156
leena.etu-seppala@luukku.com

LIISA-MARJATTA PIETINEN
ISO-ÄINIÖ, JOENNIEMI, MYLLYKSELÄ, VÄHIMÄÄ

**Äinään seudun
kyläkirjaan
kerätään:**

tarinoita, muistoja,
karttoja, piirroksia,
asiakirjoja ja valokuvia

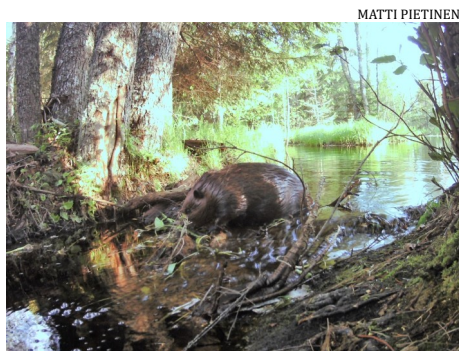
Äinään seudun kyläyhdistys ry
kyläkirjatyöryhmä

pietinen.liisa@gmail.com
050-356 2464

*Ruislinnun laulu korvissain,
tähtäpäiden päällä täysikuu;
kesä-yön on onni omanani,
kaskisavuun laaksot verhoutuu.*

*En ma iloitse, en sure huokaa;
mutta metsän tummuus
mulle tuokaa,
puunto pilven, johon päivä hukkuu,
siinto vaaran tuulisen, mi nukkuu,
tuoksut vanamon ja varjot veen;
niistä sydämeni laulun teen.*

Eino Leino

Majava säätelee Iso-Kelkutteen järven pinnan korkeutta kesällä 2019.

KYLÄTOIMIKUNNANJÄSENET 2019-2020

Vesa Porkola (puh.joht.) Yhdystie 18 as. 2 046 9507 810
vesa.porkola@gmail.com

Tuula Aaltonen (varapuh.joht./wb) Härkämäentie 83 040 9002 953
tuula.oma@gmail.com

Minna Pettinen (sihteeri/fb) Rajasuontie 305 050 3590 099
minna.pettinen@elisanet.fi

Emma Murto (wb) Vähimaantie 119 041 5366 889
emma.piispanen@gmail.com

Pirkko Lohtari (rahastonh.) Padasjoentie 570 044 306 3667
pirkko.lohtari@phnet.fi

Aila Niemimäki Kukkuramäentie 51 040 4172 235
ailajapaavo@outlook.com

Petri Pettinen Rajasuontie 305 0400 158 247
petri.pettinen@elisanet.fi

Juha Vaso Karsillantie 98 050 5265 990
juha.vaso@pp.phnet.fi

Liisa-Marjatta Pietinen Yhdystie 8 050 3562 464
(Äinämöinen/kyläkirjatoimikunta)
pietinen.liisa@gmail.com

ÄINÄMÖINEN 2/2019 ELOKUU

Kuvia, teksti ja taitto: Liisa-Marjatta Pietinen

Kuvia ja ideoita: Matti Pietinen

Oikoluku: Eveliina Markkinen ja kyläyhdistyksen jäsenet

Äinämöinen ilmestyy huhti-, elo- ja joulukuussa postilaatikoihin. Lisäaineisto 15.3., 15.7., **15.11.** mennessä toimitukseen.

Kiitos lehden jakajille, mainostajille ja juttujen tekijöille.

Painos: 260 kpl

Painotyö: Lahden Väriasemointi Oy

Aiemmin ilmestyneet lehdet ovat luettavissa
<https://www.ainaanseutu.net/>

Mainoksia myydään 2019 lehtiin.
m.pietinen@gmail.com, 050-3035806

Kylätalon varaukset ja irtaimiston lainaukset Matti Pietiseltä.

TAPAHTUMAT 2019

Helmikuu

- su 10.2. **MARKKINAHIIHDOT**, Niemimäessä, klo 10-14
ti 12.2. **KYLÄILTA JA KYLÄYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS**, Niemimäellä, klo 18-20

Maaliskuu

- su 17.3. **PILKKIKISAT**, Talassaaressa, klo 10-13

Huhtikuu

- la 6.4. **ÄINÄMÖINEN 1-2019 ilmestyy**
su 7.4. **EDUSKUNTAVAALIEN ENNAKKOÄÄNESTYS**, Pellilän kirjastolla (kunta), klo 13-16
su 14.4. **KYLÄLENKKI**, Vähimaa, vanhan koulun kentältä (omatoimisesti), klo 10
su 21.4. **KYLÄLENKKI**, Joenniemi, lähtö Salojärveltä (kyläläiset), klo 10,
su 21.4. **KYLÄLENKKI**, Iso-Äiniö, lähtö Kylätalolta (Pietiset), klo 11 (huom. aika)
su 28.4. **MUNAJAHTI**, Luontokeskuksessa, klo 12
KYLÄLENKKI, Myllykselä, lähtö Tupalan museolta (Hemmo Honkala), klo 10

Toukokuu

- ke 1.5. **VAPPUTULET LUONTOKESKUKSESSA**, Karsillantie 97, klo 13
la 18.5. **EUROVAALIEN ENNAKKOÄÄNESTYS**, Pellilän kirjastolla (kunta), klo 13-16
Tuukkalantie 12
LEHMIEN LAITUMELLE LASKU Perttulan tilalla (Murto), Vähimaantie 119

Kesäkuu

- su 9.6. **ÄINÄÄN KYLÄMARKKINAT**, Kylätalolla, Iso-Äiniöllä, Myllykseläntie 27, klo 12-15

Heinäkuu

- ke 3.7. **NYTTÄRI PIKNIK**, Kylätalon pihalla, Myllykseläntie 27, klo 18
ma 8.7. **LAULUILTA**, Tupalan talomuseolla, Myllykseläntie 224, klo 18-20
ke 17.7. **VANHAN AJAN TANSSIT**, Kylätalolla, Myllykseläntie 27, klo 19-23

Elokuu

- ÄINÄMÖINEN 2-2019 ilmestyy**
la-su 17.-18.8. **TUPALAN TALOMUSEON KONEPÄIVÄT**, Myllykseläntie 224,
(Hemmo Honkala), klo 9-17

Syyskuu

- la 7.9. **NÄKEMIIN KESÄ!** Lyhtyjen yö Luontokeskuksessa, Karsillantie 97, klo 20,

Lokakuu

KAAMOSJUHLAT

Joulukuu

- la 21.12. **ÄINÄMÖINEN 3-2019 ilmestyy**
JOULUKALENTERI (eri järjestäjiä)
OHJELMALLINEN JOULULAULUILTA Niemimäessä
Kukkuramäentie 14

Tarkempia tietoja tilaisuuksista:

- ✓ kylän ilmoitustauluilla
- ✓ nettisivuilla www.ainanseutu.net
- ✓ facebook- ainaanseutu
- ✓ Äinämöisessä
- ✓ Asikkalan kesälehdessä ja Päijät-Hämeen kylälehdessä